

Diktatura računalnikov

Zahodnonemška dokumentarna oddaja »Popisani državljani ali tiha diktatura računalnikov« nam je prikazala grozljivo podobo upravljanega in odtujenega sveta, ki se zadaj za fasado meščanske demokracije rojeva iz totalitarne zveze med sodobno kompjutersko tehnologijo in kapitalom. Na prvi pogled bi lahko mislili, da gre za kako znanstveno-fantastično, »negativno utopijo«: zgradbi Zveznega kriminalističnega urada v Wiesbadenu in Zveznega urada za varstvo ustave (beri: kapitala) s svojima gigantskima računalniškima centroma spominjata na upravne piramide v Orwellovem romanu »1984« (samo še štiri leta je do takrat!).

Računalniško zbiranje, obdelava in shranjevanje podatkov se dogaja zaradi »načrtovanja«, ki prežema vse sfere družbenega življenja, hkrati pa brutalno posega v človekovo intimnost in individualnost. Računalniki s pomočjo svojih odtujenih služabnikov načrtujejo in beležijo vse po vrsti: na kakšno delovno mesto je treba nekoga postaviti, kolikšen kredit si nekdo zasluži, s katerimi ljudmi se druži in celo katere knjige bere! Zvezni urad za varstvo ustave ima v svojem računalniškem spominu spisek tistih, ki si večkrat zapored sposodijo marksistično (ali kako drugo »radikalno«) literaturo.

Oddaja je govorila tudi o možnosti zavarovanja baz podatkov pred zlorabo »nepoklicanih« uporabnikov (teroristov?) in sugerirala misel, da je zloraba največja prav s strani oblasti. Po drugi strani pa je res tudi to, da imajo sodobni računalniški sistemi svojo lastno razvojno dinamiko, da so te »trdnjave« sodobne tehno-birokracije s svojo tendenco po brezmejnem upravljanju in načrtovanju same »diktatorske« napram ljudem. Kdaj bomo začeli govoriti o »omejitvi računalniških sistemov«, ko že govorimo o omejitvi atomskega orožja?

MARKO URŠIČ